Поштарина плаћена у готовом

НОВИ САД
четвртак,
4 августа 1938
Година IV — Бр. 173 (957)

Излази свакодневно
осим понедељника
Месечна претплата 20 дин.
за земљу, 50 за иностранство
Примерак 1 динар
Огласи по тарифи

ДАН

ДАН
независни информативни
дневник

Уредништво и администрација:
Краља Александра ул. бр. 7
Телефони: 21—05 и 21—06
Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду
број 58.460
Поштански фах бр. 178

Јапан настојава да не дође до рата са Русијом

Борбе на совјетско-манџурској граници огорчено се продужују

Токио, 3 августа. (А. А.). — После бомбардовања кореанске територије од стране совјетских авиона, сукоб око Чанг Ку Фенга излази из оквира обичног пограничног инцидента и претвара се у право непријатељство, јер је сада у питању престиж јапанске и совјетске војске.

У Токиу се сматра, да ће јапанска влада водити контролу над развојем догађаја, који се могу претворити и у борбу већих размера, али тако, да ипак не дође до рата. Јапанска влада неће допустити да свет сматра да Јапан, услед рата у Кини, не може да предузме никакву другу акцију. Они који су оптимистички расположени, сматрају да се овај инцидент може развити по свима методама политике која се води у државама Крајњег Истока, па, ипак, да ће на крају доћи до дипломатског решења овог инцидента.

Париз, 3 августа. (А.А.) — Авас јавља из Москве:

На совјетско-манџурској граници непријатељства и даље трају, а нарочито код језера Насан. Јапанци су поново напали, 2 августа, ујутру висије са којих су били протерани 31 јула. Совјети су им дали јак отпор. Јапански губици су врло велики.

Агенција ТАСС категорички демантује да су совјетски авиони прешли манџурску границу и да су бомбардовали јапанске трупе у Манџурији и Кореји.

ТАСС сматра да су јапански војни кругови ширили гласове о томе бомбардовању само да би оправдали свој нови напад и образложили огромне губитке које су претрпели.

Токио, 3 августа. (А.А.) — Јапанско министарство војно саопштава да Совјети код Чанг Ку Фенга иако су претрпели тешке губитке, продужују своје напредовање. Јуришне трупе састављене су највећим делом од пограничних одреда ГПУ, који су појачани регуларним трупама. О досадашњим операцијама сазнају се следеће појединости.

На дан 1 о. м. у четири часа ујутро одбијен је један напад на Сул Фенг, који се налази 12 километара од Чанг Фенга. У 12.30 часова летело је дванаест совјетских бомбардера преко висија Чанг Ку Фенга, док је истовремено 19 совјетских извиђачких авиона летело преко манџурске територије, 30 километара северно од Новкиевиска, у заливу Пајсет. У 12.40 часова летела су 34 бомбардера над манџурском територијом, 70 километара западно од Владивостока.

Око 14 часова бомбардовала су четири совјетска авиона Аварос Чек и околину. У 14.30 бомбардовао је 21 совјетски авион Чинг Чаочанг на Кореји, 10 километара југозападно од Чанг Ку Фенга. У 14.40 часова поново је 11 апарата бомбардовало Кеико.

Другог августа извршено је бомбардовање Чанг Ку Фенга у 7.30 часова. У овом нападу учествовало је петнаест совјетских авиона. У девет часова јуришни одреди совјетске пешадије извршили су напад код Чанг Ку Фенга са девет тенкова, од којих су три уништена. У 15 часова одбијен је напад совјетске пешадије код Чанг Ку Фенга јапанском топовском паљбом. Совјетске снаге биле су у јачини три до четири батаљона. У 17.30 часова бомбардовало је 60 совјетских авиона Чанг Ку Фенг и Којо. У 20 часова започела је паљбу совјетска артиљерија.

Трећег августа одбијен је напад два совјетска батаљона код Чанг Ку Фенга.

Велики маневри белгиске војске одржаће се у августу

Брисел, 3 августа. (А. А.). — Агенција Стефани јавља:

У белгиским Арденима извешће се од 16 до 20 августа војни маневри са изузетно великим војним снагама. Белгиски генералштаб жели да изврши експериментацију са моторизованим трупама на тешком терену и да провери солидност трупа ангажованих у борби. Ово је први пут од 1933 године да ће белгиска војска извести маневре у којима ће велике масе ступити у извођењу борбе на разним теренима.

„Тајмс" предлаже разоружање целокупног становништва у Палестини

Лондон, 3 августа. (А. А.). — ДНБ јавља:

„Тајмс" доноси исцрпан извештај из Јерусалима о положају у Палестини.

У своме коментару, лист вели, да је положај у Палестини такав да изазива у највећој мери незадовољство. Пита се, може ли се уопште ма шта предузети да дође до скорог смирења у Палестини. У том циљу лист предлаже да се цело становништво разоружа и да се предузму нове дипломатске мере.

—o—

У Риму се гради институт за побољшање расе

Рим, 3 августа. (А. А.). — Авас јавља:

Ускоро ће се изградити институт за побољшање расе. Службени лист објављује декрет, по коме му је одобрено десет милиона лира за извршне радове.

—o—

Норвешка се енергично залаже за мир

Варшава, 3 августа. (А. А.). — ДНБ јавља:

У вези са посетом пољског министра иностраних послова г. Бека, пише „Газета Пољска", да се изјаве норвешког министра иностраних послова г. Кохта потпуно слажу са схватањем и политиком пољске владе.

Г. Кохт је нарочито подвукао да се Норвешка активно и енергично залаже за мир, а никако из разлога бојазни и комодитета.

Лорд Рансиман стиже данас по подне у Праг

Прашка штампа с највећим симпатијама поздравља угледног британског државника

Праг, 3 августа. (А.А.) — *ЧТК јавља:*

Сви прашки листови поздрављају са највећом симпатијом лорда Рансимана, који данас стиже у Праг. Листови доносе на првим странама појединости из биографије лорда Рансимана, са његовом сликом.

У својим коментарима листови подвлаче жељу, да се у пуној мери олакша задатак лорда Рансимана у Чехословачкој.

Католички „Народни стред" констатује да ће католичка партија у Чехословачкој, која има два претставника у влади, извршити своју дужност као и све остале партије владине коалиције.

Праг, 3 августа. (А.А.) — *Стефани јавља:*

Лорд Рансиман стићи ће данас по подне у Праг, преко Плзена. На станици ће га поздравити један виши чиновник чехословачког министарства иностраних послова, пошто мисија лорда Рансимана нема званично обележје.

Крвави сукоб између полиције и чланова Националног фронта у Цириху

Цирих, 3 августа. (А. А.). — Авас јавља:

Приликом јучерашње прославе државног празника дошло је до озбиљнијих нереда између полиције и чланова организације „Национални фронт" који су хтели да приреде, и поред полициске забране, поворку. Полиција је палицама растерала манифестанте па је том приликом повређено више лица.

—o—

Због саботаже режима 23 лица осуђена на смрт у Мадриду

Мадрид, 3 августа. (А. А.). — Авас јавља:

Јуче је изречена пресуда над 195 лица која су била оптужена за дело саботаже режима. Двадесет и три оптужена, од којих три жене, осуђени су на смрт. Једанаест оптужених, од којих једна жена, осуђени су на 3 године принудног рада; а 48 на казне затвора од шест месеци и један дан. Остали оптужени пуштени су на слободу.

Потписан нови француско-немачки трговински споразум

Берлин, 3 августа. (А. А.). — Авас јавља:

Потписан је француско-немачки трговински споразум, којим се постојеће француско-немачке економске и финансиске конвенције прилагођују стању насталом после аншлуса.

ПРИЈЕМИ КОД БАНА Г. СВ. РАЈИЋА

Бан г. Светислав Рајић примио је данас пре подне у свом кабинету народне посланике г. г. др. Душана Поповића, из илочког среза, проту Милоју Марцикића, из бачко-паланачког среза и др. Стевана Крафта, из нововрбашког среза. Примљена је депутација грађана, присталица ЈРЗ из Нинчићева, коју је предводио г. Никола Ребел, потпретседник организација, а најзад г. Васа Бођанац, претставник Савеза аграрних заједница из Надаља.

—o—

Прогноза времена:
ДЕЛИМИЧНО ОБЛАЧНО

Прогноза времена за 4 август: Делимично облачно време са слабом локалном олујом у северозападним крајевима. Претежно ведро и топло време у осталим пределима.

Сунце излази у 4.26, а залази у 19.01 часова.

Двогодишњица грчке владе

четвртог августа навршавају се две године од како је створен нови режим у Грчкој. Пре две године, на тај дан, генерал Метаксас, који се налазио на челу грчке владе, сматрао се приморaним да — уз одобрење краља Ђорђа Другог — суспендује извесне одредбе грчког устава, да распусти парламент и да сву власт усредоточи у својим рукама. Свима нама је још у сећању тешка унутрашња ситуација Грчке пред тим датумом, а нарочито због борбе парламентарних странака и због све веће опасности од стране комуниста. Данас, дакле после само две године, кроз које је влада генерала Метаксаса дала све од себе и унапредила Грчку у сваком погледу, унутрашњи положај пријатељске и савезничке земље из основа је измењен.

У Грчкој владао је најпримернији ред кроз ове две последње године, који је омогућио целом народу да своје способности упути искључиво у стваралачком правцу. Да су се у Грчкој прилике из основа промениле доказује и последњи покушај у Канеји на острву Криту, који је благодарећи само неколицини жандарма био одмах угушен уз свеопште одобравање становништва Крита и целе Грчке. Ова неозбиљна побуна дала је само прилику грчком народу да покаже снагу свог расположења.

Влада г. Метаксаса извршила је санацију грчких финансија, учврстила курс драхми, инаугурисала велике јавне радове, а упоредо с тим — и поред великих издатака утрошених за ратну опрему Грчке — она је нарочиту пажњу посветила пољопривреди, туризму, индустрији итд. Услед оваквог њеног рада свеопште прилике земље знатно су напредовале у свима правцима народне активности. Извоз Грчке у порасту је. Закључен је и један прихватљиви споразум са страним зајмодавцима. А смањен је значајно буџетски дефицит.

У културном погледу, постигнут је, такође, значајан напредак. И у уметничком погледу, влада генерала Метаксаса много је учинила.

Свечовечност настојања владе генерала Метаксаса најочитије се је испољила у социјалном погледу. Она је одобрила једну суму од 500 милиона за разне социјалне и санитарне потребе грчкога народа. Њена радничка политика заснована је на колективним уговорима (од којих је за ове две године закључено 384), на осмочасовном дневном раду, на недељном одмору, на минималним надницама, на облигатној арбитражи итд.

Активност владе генерала Метаксаса испољила се до завидних висина и на спољнополитичком пољу. Она је учврстила своје везе са Балканским споразумом, а тако исто и везе између Грчке и Турске, које сада одржавају најсрдачније односе. Споразумом од 31 јула о. г., закљученим између Балканског споразума и Бугарске, који је потписан у Солуну од генерала Метаксаса као садашњег претседника Балканског споразума и претседника бугарске владе г. др. Кјосеиванова, постављене су још јаче основе за све успешнију међубалканску сарадњу и безбедност.

Симпатије садашњег режима у Грчкој за нашу земљу очевидне су. Он је, у пуној сарадњи са нама, у оквиру Балканског споразума и ван њега, дао безброј одличних примера о тој својој искреној и толико корисној сарадњи између наша два савезничка и пријатељска народа. Приликом заседања Сталног савета Балканског споразума у Београду у 1936 години, претседник грчке владе и министар спољних послова г. Метаксас дао је једну изјаву штампи у којој је рекао између осталог: „Искрено се радујем што сам код претседника владе и министра иностраних послова г. др. Стојадиновића наишао на искреност, лојалност, отвореност и савршено разумевање. То ме је веома дирнуло. Прецизирали смо свако питање које би могло искрснути у погледу проширења Пакта Балканског споразума. После овог могу да додам, да ћемо све више радити на што бољем узајамном упознавању наших народа путем честих посета, размене научника, новинара, уметника, студената и туриста.“ Генерал г. Метаксас одржао је ово своје пријатељско обећање, као што је нашој јавности добро познато.

Том истом приликом претседник владе генерал Метаксас рекао је и следеће: „Ја сам задивљен економским полетом Југославије. У току неколико година земља се преобразила и мени је стало до тога да подвучем да је Краљевина Југославија постала прворазредни фактор цивилизације.“

Многобројни унутрашњи и спољнополитички успеси владе генерала Метаксаса изазивају разумљиву радост код целокупног југословенског народа.

„Призад“ нуди крупнозрну купусну репицу за семе по 250 динара 100 кгр.

Привилеговано извозно друштво има извесну количину купусне репице (крупнозрне) одабране и одгајене за семенске сврхе. Интересенти могу потребне им количине те семенске репице, док залиха траје, добити по цени од динара 250.— за 100 кг. франко најближа железничка станица односно пошта. Одгајеним семеном уљане репице (ситнозрне) друштво не располаже, но интересенти могу посредовањем друштва добити потребне количине добре просечне меркантилне робе уколико сами немају погодну уљану репицу за сетву. То се препоручује нарочито у крајевима где је овогодишњи род уљане репице био слаб по квалитету.

ИЗ ВОЈВОЂАНСКЕ ПРОШЛОСТИ

Српски народ у карловачкој митрополији и његова аутономија

Историско друштво у Новом Саду издало је и другу свеску „Српских народних сабора“ од г. др. Димитрија Кириловића. Читавим низом нових, досада необјављених докумената из Бечке државне архиве (из времена од 1875 до 1894 године) г. др. Кириловић уноси више светлости о борбама српског народа у Карловачкој митрополији за остварење његове аутономије. Објављујемо на овом месту закључке г. др. Кириловића о томе периоду наше народне прошлости у Војводини.

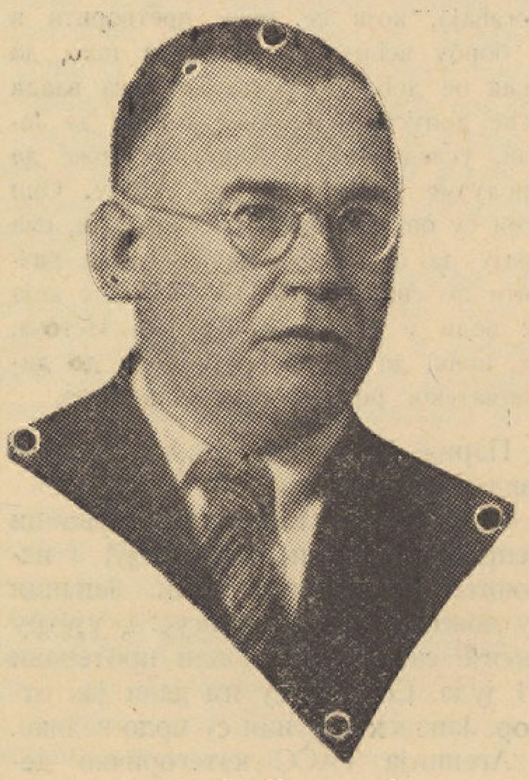

Г. др. Д. Кириловић

Српски народ у карловачкој митрополији у оквиру своје аутономије, која му је требала да буде као нека накнада за неостварену Војводину од 1848, имао је прилику да унапређује своје школе и цркву, и да се на добро користи приходима народно-црквених добара. Иако је та прилика била увек ограничена баш од стране оних који су ту аутономију дали, наш народ се на жалост њоме није умео довољно користити. Кроз читав овај период који смо прешли, па чак и раније, у нашем црквено-народном животу била је стално на дневном реду, кад јача, кад слабија, и најчешће врло оштра, борба између високе јерархије и врховних претставника народа. Наши политичари из Милетићева доба желели су да изграде народно-црквену аутономију у духу свога времена на принципима демократије и либерализма, не водећи довољно рачуна да православна црква почива на законима који се не могу мењати са прогресом филозофских и политичких теорија. Такво становиште морало је да наиђе на отпор оних који су по звању и положају свом дужни били да чувају битне особине цркве свога народа.

После повлачења Милетића из политичког живота, либерална и радикална странка побијајући високом клиру право на јачи утицај у аутономији изван чисто верских ствари, тражиле су то такође на основу демократских начела, али још више зато, што су оспоравале епископату исправност онога становишта па коме је напредак нашег народа у држави са туђом влашћу био јаче обезбеђен уз ослон на владину странку. Она стална сумња народњака у национапну исправност високе јерархије претпостављамо да је била само питање партиске тактике, јер за то сумњичење епископата и оних световњака који су се држали епископата не налазимо ниједан доказ више, него што би исто такве „доказе“ могли да наведемо на основу рада и изјава неких наших политичара из круга народњака. Ко би, на пример, смео да поклони веру, да наведемо само један случај, оној изјави Милетићевој у пештанској Народној скупштини 1873, у којој је с образложењем одбио од себе сумњу владе као да он ради на оцепљењу Војводине од Угарске, и о претензијама Србије искључиво у Турској а не у исти мах и на крајеве Аустроугарске? Када су неке наше црквене поглавице радиле на томе да под окриље карловачке митрополије потпадне и православна црква у Далмацији и Боки Которској, затим у Босни и Херцеговини, тражили су они то уједињење не да ојачају хабзбуршку монархију већ у интересу српског народа.

Трошећи се око питања о превласт у аутономији, Суботићу, Милетићу, Политу и Јаши Томићу је изгледало да је то онај прави „рад за образ народа“, а нису примећивали да би народни образ био светлији, да су мало мање писали гравамина а много више прионули на рад око стварног културно-економског подизања нашег народа. Под таквим околностима, партиске страсти су се у нашем народу толико развиле, да је за неки миран плански рад на црквеном, просветном и привредном пољу једва било могућности. У нашим црквеним општинама врло често је владао прави дармар. Српске народне школе, које су се за време Натошевића почеле лепо да развијају, убрзо су затим постајале све горе; нити смо их имали у довољном броју нити је њихово унутрашње и спољашње уређење одговарало новом времену и новим задацима. Нашим средњим школама су наше аутономне власти пружале новчана средства тек толико да могу како-тако да таворе али много теже и да напредују. Наша црквено-школска аутономија стално је била у повоју, док су Румуни своју аутономију изградили за непуну годину дана.

Јаков Игњатовић је још 1886 у читавом низу разложних чланака објављених у „Нашем добу“ под насловом „Јади српски“, прорицао пропаст наше аутономије ако остане по старом, и није се преварио. Када су неки наши политичари на крају ипак почели увиђати сву бесплодност овакве аутономне политике, њима су народњаци пребацивали да „пузе“ пред влашћу а ови су народњацима замерали да само „лете“ а о стварним потребама народа не мисле. Полит је 1892 назвао овакав рад за аутономију Сизифовим послом али је узрок томе тражио на оној страни „која је била изван српског домашаја“, уместо да је пошао да тражи тај узрок у себи самом и у онима око себе. Српски народ у Војводини је услед таког рада све више губио оријентацију у све тежим својим економским, културним и националним приликама. Њему је хитно требало пружити помоћ која би га оспособила да до краја издржи све жешће навале туђинске власти и све тежу утакмицу са осталим народима у чијој је средини живео. То су већ почели да увиђају неки наши људи које је време донело иза догађаја о којима смо говорили. Тада је пала и она оштра реч о „шугавој аутономији“, као да је аутономија била крива за све наше неуспехе. Када је готово сасвим утрнуо сваки смисао за реалан рад у корист нашег сељака, занатлије и трговца, јавља се покрет за поправком овог нездравог стања. Али томе покрету већ више нису били на челу Војвођани.

—o—

Честитка претседника владе г. др. Стојадиновића Њ. Св. Патријарху

Херцегнови, 3 августа. — Претседник владе г. др. Стојадиновић у пролазу поред Херцегновог, послао је Њ. Св. Патријарху др. Гаврилу у Пећ телеграм у коме му срдачно честита устоличење.

ЗАТО
ЈЕР ЈЕ БОНБОН
UNION
505
SA CRTOM
ОДЛИЧАН
МНОГИ ГА ПАТВОРЕ.
Пазите и
отклањајте
ПАТВОРИНЕ

Г. др. Мачека у име СДС пратиће у Београд г.г. Вилдер и Косановић

Загреб, 3 августа. — Данас или најкасније сутра очекује се повратак г. Вјеченслава Вилдера из Чехословачке у Загреб. Чим он стигне одмах ће се одржати конференција вођства бивше СДС, на којој ће се дефинитивно одлучити, ко ће од стране бивше СДС пратити г. др. Мачека у Београд. Држи се да ће сигурно ићи г. г. Вилдер и Косановић, а можда и г. Срђан Будисављевић. Није искључено да г. др. Мачека прати и г. др. Кризман. Са стране бивше ХСС, осим инжењера г. Кошутића са г. др. Мачеком путује и г. др. Шутеј, као и неколико посланика бивше ХСС.

Г. др. Мачек путује у Београд у недељу 14 о. м.

Све техничке појединости као и програм боравка г. др. Мачека у Београду тачно је утврђен од стране вођства Удружене опозиције и СДК.

—o—

ПОЛИТИЧКА ХРОНИКА

Министри гг. Стошовић и Магарашевић говорили су на конференцији ЈРЗ у Пећи. Конференцију је отворио претседник Среског одбора ЈРЗ г. Миро Протић. Затим је говорио г. Стошовић о раду г. др. Милана Стојадиновића. Министар просвете г. Магарашевић осврнуо се у опширнијем говору на спољну политику Краљевске владе.

НА ПРАГУ НОВЕ ПШЕНИЧНЕ КАМПАЊЕ

Пољопривредници ће ове сезоне теже и спорије уновчити своју пшеницу

Упркос одличног квалитета пшеничног зрна, темпо куповине на међународном и домаћем тржишту веома је спор

Овога лета у Југославији је забележена одлична пшенична жетва, која је испала изнад најоптимистичнијих очекивања. Принос пшенице у житородним крајевима наше Краљевине био је изнад просека из минулих година, а по квалитету пшенично зрно је данас изврсно. Југословенска пшеница ове сезоне има пуно изгледа да се успешно такмичи са страном пшеницом најбољег квалитета на међународним тржиштима. Па ипак, ситуација на нашем тржишту пшенице, у почетку нове пшеничне кампање, не може се назвати, бар за извесно време, ружичастом. Наши пољопривредници имају пуно разлога да не буду задовољни са ситуацијом после нове жетве.

По свима знацима судећи, наши вредни и способни пољопривредници ће ове сезоне теже и спорије моћи да уновче своју пшеницу, теже и у споријем темпу него ранијих година. У почетку кампање Призад је вршио минималне куповине нове пшенице, до данас та количина једва премашује хиљаду вагона. На овај начин цене пшеничном зрну не развијају се повољно, не онако како би то пољопривредницима конвенирало, а сем тога о неком стабилизовању цена за дуже времена не може бити ни говора.

Произвођачи пшенице су — а то је сасвим разумљиво — постали су нестрпљиви због пужевске спорости Призада у вези са откупом нове пшенице. Њима је неопходно потребан новац, многи од њих би желели да своју пшеницу што пре уновче, па пошто Призад не преузима много робе, пољопривредници су приморани да у земљи приватним купцима продају пшеницу, наравно по јевтинијој цени него што је то Призад утврдио.

Млинови су најбољи купци

Најбољи купци нове пшенице су већи југословенски млинови. Они се највише интересују за пшеницу из Бачке и Баната, по паритету обалских станица на Дунаву и Тиси. Као добри купци пшенице појавиле су сада и војска и јавне установе. Због велике скупоће старе пшенице, која је упорно владала у мају и добрим делом и јуну, војска и ове установе су се уздржавале од куповине. Сада у већој количини купују нову, јевтинију пшеницу.

То ипак није довољно да се на нашем домаћем пшеничном тржишту изазове повољнија ситуација. На развој цене пшенице снажно утиче и ситуација на светском тржишту пшенице. Све европске и ваневропске земље, сем Италије, које су још и прошле године биле упућене на већи увоз пшенице, имају ове године задовољавајући принос у пшеници, тако да ће увоз пшенице у те земље наредне кампање бити знатно мањи него раније.

Једина утеха је за наше пољопривреднике што је квалитет овогодишње пшенице одличан. Сам Призад за неке боље врсте пшенице из подручја Бачке и Срема плаћа 2 и по динара више преко званично утврђене цене. То значи да ће приватни купци плаћати још већи вишак за бољу пшеницу, кад кампања пшенице буде у пуном јеку.

Постоји још једна неповољна појава, која специјално отежава ситуацију пољопривредника из северног дела Дунавске бановине. Бачка и банатска пшеница је добила озбиљног конкурента у србијанској и јужносрбијанској пшеници. Како се из србијанских житородних крајева јавља, квалитет србијанске, а нарочито јужносрбијанске пшенице је 1938 знатно бољи него ранијих година.

Пошто се жетва ближи крају на тржишта се довозе све веће количине пшенице

На домаћем тржишту пшенице, пошто је жетва при крају, опажа се све већи довоз. Призад је, услед тога, почео да добија дневно понуду од 700 до 800 вагона. У току ове недеље, пошто приватног извоза нема, очекује се да би понуда Призаду могла да буде и већа.

Од 14 јула, када је Призад отпочео са куповинама, па закључно до 31 јула купљено је 3401 вагон и то: шлеповске робе 2861 и 540 вагона вагонске. Преко 90 од сто досадањих куповина отпада на Војводину. Понуде из Србије, Срема и Босне за ово време биле су релативно мале. Извозни паритет према септембарском термину у Ротердаму износи 88.40, односно на бази цене на ефективну робу 97.70 динара.

На иностраним тржиштима прошла недеља завршена је са нешто постојаним курсевима но без изгледа да би се ови ускоро могли и побољшати. Напротив, на терминском тржишту преовлађује бесистичко расположење.

Домаће тржиште кукуруза је чврсто; понуда нема; трговина плаћа вагонску робу 128—130 динара. Кише, које су пале последњих дана у многим крајевима земље, поправиле су знатно стање биљке и вегетација је поново добила замаха. Извозни паритет према септембарском термину у Ротердаму износи 91.40, а према цени за ефективну робу 96 дин.

Иностранa тржишта су непромењено чврста ;курсеви су постојани. Изгледи за бербу у САД врло су добри. Закључни курсеви на дан 30 јула били су: Буенос Аирес: август 7.45, септембар 7.33, октобар 7.27; Готердам: септембар 5.13, јануар 5.13; Чикаго: септембар 56 пет осмина, децембар 53 три четвртине, мај 55.50.

ПОЉСКЕ ПРЕМИЈЕ ЗА ИЗВОЗ ЖИТА

Према писању „Газета Хандлова" очекује се да ће пољске премије на извоз пшенице, ражи и јечма износити 4 злоти по квинталу, а на извоз брашна прве категорије 7 злотија, друге категорије 5.50 злотија а на брашно треће категорије 3.25 злотија по квинталу. Контрола и организација извоза брашна биће концентрисана у пољском Уреду за извоз житарица у Данцигу, у коме ће бити заступани и пољски млинови који учествују у извозу.

ПРОЦЕНТИ ЖЕТВЕНОГ ПРИНОСА ЖИТАРИЦА У МАЂАРСКОЈ

На основу службених процена од 23 јула сматра се да ће принос пшенице у Мађарској изнети 25,1 мил. м. ц. према 19,6 мил. у прошлој години, ражи 8,0 мил., према 6,1, јечма 6,5 мил. према 5.5 мил., овса 2.7 мил. м. ц.

РЕСТОРАН ПАРК хотела сваки дан дансинг и лесковачки специјалитети на роштиљу

Смрт угледног трговца Лазара Миросављевића, брата претседника општине г. Косте Миросављевића

Јутрос у 5 часова, после дужег боловања, умро је у својој шездесетидругој години у Новом Саду, један од најугледнијих трговаца, Лазар Миросављевић, члан веома угледне, старе новосадске патрицијске породице. Он је оставио велику породицу, брата г. Косту Миросављевића, претседника општине, затим жену, Милицу, рођ. Недељковић, из веома угледне трговачке породице из Вршца, четири ћерке, супруге г. г. др. Крстића, из Новог Сада и др. Јоцића из Сомбора, док су две неудате, од којих је једна професорка, а друга студент права.

Посмртни остаци угледног Новосађанина пренети су у капелу на Алмашком гробљу, одакле ће бити сутра, 4 о. м., сахрањени.

Родитељи покојног Лазара Миросављевића, Павле и Софија рођ. Вујашковић, имали су 7 синова и 3 ћерке. Лазар је после завршених студија, изучио трговину у Новом Саду. После је сервирао у многим великим градовима: у Грацу, Загребу итд. Када се вратио кући основао је пре тридесет година радњу под фирмом Браћа Миросављевић, чији су власници били г. Коста Миросављевић, претседник општине, који се међутим, повукао из фирме још пре рата, и покојни Лазар је радњу водио све док га болест није бацила у постељу. После тога вођење радње преузео је његов син, који је и раније свесрдно помагао своме оцу у радњу.

Вест о смрти угледног трговца изазвала је у целом граду опште саучешће, јер је покојник био необично цењен и познат међу свима грађанима, без обзира на веру и народност.

На његовом погребу биће заступљени поред претставника Удружења трговаца и претставници свих привредних удружења и установа, као и многих новосадских удружења, којима је покојник био дугогодишњи ревностан члан.

—o—

Отварање Женске занатске школе на колонији Соколац

Решењем Бана Дунавске бановине г. Светислава Рајића, одобрено је отварање Женске занатске школе на колонији Соколац у срезу кулском, за чије отварање су предузети потребни радови од стране трговинског одељења банске управе. На овај начин, напредна колонија Соколац, на којој живе већином досељеници из Босне и Херцеговине и Лике, добиће још једну значајну просветну установу, у којој ће се женска омладина наших колониста спремати и обучавати у женском ручном раду, шивењу, кројењу, везу народном и уметничком, као и осталим знањима, која су им потребна у позиву домаћице, националне и привредне раднице. Ова одлука Бана г. Рајића, поновни је доказ бриге и старања за насељенике на колонијама у Дунавској бановини.

Моле се ц. претплатници „ДАНА" који нису извршили дужну претплату, да то изволе што пре учинити путем послатих чековних уплатница.

Уплатницу треба читко испунити на бр. 58.460 нашег чековног рачуна са назнаком да ли је нова или стара претплата.

КРОЗ БАЧКУ

Културни и привредни живот Старог Врбаса

Српско-православна црква је најстарија у Старом Врбасу. Подигнута је 1738. Она и данас постоји, а током времена је мало поправљана. Епископ бачки Висаријон Павловић осветио је ову цркву, 1744 године. Од тога времена воде се и црквене књиге, а ту је било и средиште насеља наших Срба.

Године 1849, за време буне, Мађари су однели из цркве све што њим је дошло до руку и обесветили је; певнице и столове су спалили, разлупали часну трпезу, кров су скинули, а изнутра је раскопали и зидове нагрдили. Од тог чуда народ се разбегао, раселио, а на крају исте године свештеници Георгије Радосављевић и Петар Вучетић осветили су месну школу и вршили у њој службу. После су Срби основаној службу. После су Срби обновили цркву и на Цветни петак, 26 априла 1850, осветио је обновљену цркву новосадски прота Павле Стаматовић, као изасланик патријарха Рајачића, који је био и администратор удове бачке епархије Црква је у више махова милостињом помагала сиромашне руске избеглице. У цркви је занимљив рад иконе Матере Божје од Новака Радонића.

Евангелистичка, лутеранска и калвинска црква

Аутоколонисти Немци подигли су себи већ 1816 школску зграду у којој је служена служба божја по евангелистичком обреду. Немци Лутерове вере продали су овубогомољу Немцима калвинске вере. Али, лутеровци су већ 1858 од Срба откупили друго српско гробље и ту саградили школу и стан своме пароху. Године 1877-79 назидали су себи нову цркву која и данас постоји.

Године 1819 било је само три Немца реформаторске вероисповести 1839 има их 39; 1852 године сакупило се већ 65 душа. 1860 имају већ своју богомољу, а 1893 подижу нову цркву, чији је торањ дограђен тек 1928 године.

Четврта црква у Старом Врбасу је грчко-католичка, за Русине, који су се постепено насељавали из Куцуре и Руског Крстура. Уз њу одмах налази се и парохиски дом. Иако је богослужење исто као и у православној цркви, интересантно је да њихово свештенство сматра да су им католици ближи од православних. Да би то и доказали у последње време њихови свештеници брију браду и бркове, као на пример, и новосадски, само да би изгледали што сличнији римо-католичким.

Постоји овде и назаренска богомоља, која је око себе сакупила 120 верника. Већина од њих су Срби

Школе, занатство, трговина

Државна грађанска школа, која је мешовита, постоји у Старом Врбасу од 1934 године. Она је пренета из Новог Врбаса на заузимање претседника општине г. Илије Милованчева. У четири разреда има 103 ученика, и то Срба 49, Мађара 14, Немаца 14, Чеха 5, Руса 5, Русина 11, Јевреја 5. Има седам наставника. Школа је смештена у врло лепој згради, преко пута од општинске куће.

Претседник Старо-врбаске општине г. Илија Милованчев

Занатлија Срба у Старом Врбасу има 19, Немаца 38, Русина 8, а Мађара 2.

Трговаца кратке и галантериске робе има Срба 10, Немаца 11, Јевреја 1. Од Немаца њих двојица имају сечену робу. Срба трговаца ове врсте нема. Стакларску радњу са порцеланским и осталим посуђем има само један Немац. Од кафана три су српске, а шест немачких.

Фабрику леда има Немац, а фабрику — кудељару Јевреј. Државску радњу има, такође, Јевреј. Од два моторна млина један је власништво Србина (Лазе Секицког — Назарена) а други је власништво једног Мађара.

Прва и највећа српска цигљана у Бачкој налази се у Старом Врбасу. Она је власништво претседника општине г. Илије Милованчева.

Као што видимо, и у занатско-трговачком и индустриском погледу стање по нас није баш најутешније. За ове струке ми немамо довољно спремних људи, а немамо ни капитала. Као слабији и сиромашнији, препуштамо вођство другима.

Претседник општине је цигљарски индустријалац г. Илија Милованчев. На овом положају је од 1933 године. Он је и претседник Савеза цигљара Дунавске бановине, који је и основао, 1930. Савез броји 220 чланова, а свој први земаљски конгрес одржао је у Новом Саду, 1933 године. Већа група наших цигљара посетила је 1934, 1935 и 1937 Немачку и Чешку, под његовим вођством у сврху научних испитивања. Савез је ове године организовао у Новом Саду, по угледу на западне државе, своја три цигљарска дана". Као добар Србин г. Милованчев ужива у месту и околини поштовање и углед.

ТОША ИСКРУЉЕВ

Угледни суботички сајџија ножем пререзао гркљан

Суботица, 3 августа. — Овдашњи угледни сајџија Лујо Чајкаш покушао је у своме стану на тргу Зрињског да изврши самоубиство. Бријачем пресекао себи гркљан. Жена је одмах приметила ово и хитно позвала лекара у помоћ. Тешко повређени Чајкаш је пренет у болницу. Пошто није сасвим пресекао гркљан, има изгледа да ће му се живот моћи да спасе.

Према истрази полиције, сајџија се на самоубиство решио због своје неизлечиве срчане мане.

—o—

ЛОПОВИ КОЈИ СУ КРАЛИ САМО ОДЕЛА

Бајмок, 3 августа. — Прошле ноћи овде је извршен читав низ крађа. Што је у овом случају интересантно, лопови су у појединим кућама крали само одела, па премда су могли и друге скупоценије ствари да однесу, ове су оставили нетакнуте. Изгледа да је ту крађу извела лоповска дружина, која се већ раније специализовала у крађи одела. **(Дан).**

—o—

СЛУЖАВКА ЕПАРХИСКОГ ДОМА ТУЖИ СЛУЖИТЕЉА ЦРКВЕНОГ СУДА У ВРШЦУ

Вршац, 3 августа. — Обљубу на силу хтео је да изврши ,према кривичној пријави оштећене, Тима Коцкар, служитељ Црквеног суда, над Босиљком Живановом, служавком у епархиском дому. Босиљка се у својој пријави жали да ју је Тима ухватио око паса, оборио на кревет и покушао да изведе гнусно дело, али је ометен доласком њеног мужа. Тима не признаје ову оптужбу и уверава да га Босиљка терети лажном доставом. **(Дан)**

Данас је прешао први воз преко оправљене пруге и новог подвожњака код Петроварадина

У вези с изградњем новог интернационалног пута показала се и потреба изградње једног подвожњака на прузи државних железница код Петроварадина. Због тога, још пре осам месеци затворена је главна пруга, због оправке, које су трајале све до данашњег дана.

Првобитна је пруга повишена и оправљена а завршена је и изградња подвожњака. Сви ови радови вршени су под стручним руковођством шефа теренске секције инж. г. Александра Ђосића.

Пошто су радови завршени, данас је првобитна и оправљена главна пруга, којој се обавља цео саобраћај између Новог Сада и Београда, поново предата саобраћају. Јутрос у 9.39 часова прешао је преко ње први воз, београдски брзи воз број 202.

За време док су оправке вршене, саобраћај се месецима обављао на споредној прузи.

—o—

ЗАНАТСКИ ДАН, ИЗЛОЖБА И ВЕЛИКА НАРОДНА ЗАБАВА У Б. ТОПОЛИ ОДРЖАЋЕ СЕ 14 И 15 АВГУСТА

Бачка Топола, 3 августа. — Удружење занатлија већ увелико чини припреме за занатски дан, велику занатску изложбу и народну забаву, који ће се приредити 14 и 15 августа. Под ведрим небом даваће се мађарски народни комад, капелана г. Фрање Шолтеса „Сазрева пшенични клас". Биће приказане и старинске сеоске игре из Бачке. По свима знацима судећи, ова велика приредба бачкотополских занатлија имаће да забележи најлепши успех.

Завршен је течај за усавршавање наставника Стручних продужних школа у Дунавској бановини

Првог августа завршен је једномесечни течај за усавршавање управника и наставника стручних продужних школа у Дунавској бановини. Од укупно 56 пријављених курзиста, са успехом је завршило течај 48 течајаца. Течај је у сваком погледу успео, а нарочито у наставном делу у коме су учесници добили детаљна упутства за методски рад у Стручним продужним школама, као и у погледу вођење школске администрације. На заједничкој вечери курзиста и наставника течаја, управник течаја г. Душан Поповић, инспектор за стручну наставу Дунавске бановине, у својој здравици поново је нагласио користи и важност ових течајева, упућујући присутне да своја знања са успехом примењују у своме раду као управници и наставници у поменутим школама. Г. Обрад Живковић, учитељ из Смедерева, захвалио се у име својих колега течајаца банској управи на организацији течаја, управнику и наставницима на усрдном старању око смештаја а нарочито на искреном заузимању око упућивања за целисходан рад у школама. У исто време изражава топлу благодарност Просветном одељењу банске управе и Трговинско-индустриској и занатској комори у Новом Саду на материјалној помоћи.

—o—

СУБОТИЧКИ ТРГОВАЧКИ ПОМОЋНИК ОТРОВАО СЕ НИКОТИНСКИМ РАСТВОРОМ

Суботица, 3 августа. — Четрдесетогодишњи трговачки помоћник Петар Шипош попио је јуче већу количину јаког никотинског раствора. Он је за време преноса у болницу у највећим мукама умро. У опроштајном писму моли своју жену да пази на њиховог дванаестогодишњег сина. Узрок Шипошевог самоубиства није познат.

—o—

СЕОСКИ МОМАК У КУКУРУЗУ ИЗВРШИО ГНУСАН ЗЛОЧИН НАД 15-ГОДИШЊОМ ДЕВОЈЧИЦОМ

Петровград, 3 августа. — Жандармерија из Елемира ухапсила је јуче Милована Микиног, тамошњег сеоског момка. Микин је једну петнаестогодишњу девојчицу намамио у кукуруз, нудећи јој бонбоне. Ту је извршио над њом гнусан злочин.

—o—

МАЛЕРОЗАН БОНБОНЦИЈА КОГА ЛОПОВИ ПОСЕЋУЈУ СВАКЕ ГОДИНЕ

Бачко Градиште, 3 августа. — Трговину бонбона г. Стевана Гуција обили су прошле ноћи непознати лопови и однели већу количину бонбона и чоколаде. „Пажљиви" крадљивци су пре одласка опет закључали калаузом врата од трговине. Крађу је г. Гуци приметио тек ујутру. Жандармерија води истрагу Интересантно је да у трговину бонбона г. Гуција већ годинама редовно упадају лопови и односе му робу.

—o—

КРАВА СТАПАРСКОГ ПОСЕДНИКА ОТЕЛИЛА ЧЕТИРИ ТЕЛЕТА

Стапар, 3 августа. — Поседник Миша Лазић има краву швајцарске расе која је ових дана, отелила и донела на свет четири здрава крупна телета. Једно од телади је јуница, а остали су бикови. Свако теле је тешко 27 килограма. Сељаци не само из Стапара него и из околних села долазе да виде ово „сточарско чудо". Општински ветеринар је прегледао краву и телад и утврдио да су телад здрава и да ће одлично напредовати. **(Дан).**

Данашњи програми у биоскопима

РЕКС

5-7-9.15 час.
Велики поморски велефилм
Гусари
Гари Копер
Снижене летње цене.

APOLLO

5-7-9 час
Марика Рек
у филму
ДУЕТ
Снижене цене: 4, 6, 8 и 10 дин.

ODEON

5-7-9 час
Највећа сензација
БОКС МЕЧ
ШМЕЛИНГ - ЛУИС
Манеж

URANIA

5-7.15-9.15 час
Каспароне
Марика Рек, Јонес Хестер, Оскар Симон
Снижене летње цене

Да ли је мађеха жена Јаноша Секереша из Мохача своју пасторку гурнула у Дунав?

Тајна око леша девојчице који је пронађен код Новог Сада

„Дан" је објавио, да је Дунав 8 јула избацио леш једне непознате девојчице око 6—7 година старе, чији идентитет није могао бити установљен. Леш дезојчице је сахрањен, а одмах су о овом случају извештене пограничне власти, не само у нашој држави него и у Мађарској, јер је постојала сумња да је леш девојчице допливао из Мађарске.

На основу извештаја у новинама о том дављењу сазнао је и један наш држављанин, који је скоро у исто време примио писмо неке своје рођаке из Печуја, о несрећном случају њене ћерчице шестогодишње Терезије. Мати је била телеграфским путем обавештена, да је вода избацила леш једне девојчице у Новом Саду, која је личила на несталу Терезију. Она је одмах набавила путну исправу и јутрос је допутовала у Нови Сад.

У вези са овим трагичним случајем, сазнали смо да су мађарске полициске власти покренуле поступак против супруге Јаноша Секереша из Мохача. Наиме, Јанош се развео са својом првом женом Розалијом и после се поново оженио. Мала Терезија остала је код оца. У кући свога оца и мађехе мала девојчица није имала добар живот. Мати је све чинила да девојчицу узме, али у томе није успела.

Мала Терезија се удавила приликом купања још 29 јуна о. г. Отишла је на Дунав са мађехом и ова је после пријавила полицији да се девојчица удавила. Власти су мало доцније повеле истрагу по некој пријави да је девојчица постала жртва злочина. Сумња је пала на другу жену Јаноша Секереша, која, како су неки тврдили, није трпела малу Терезију.

Мати је сада дошла у Нови Сад и тражи да се изврши ексхумација леша, да би се могло установити да ли је њена ћерка умрла природним смрћу или је пак постала жртва злочиначких руку.

Када је пронађен леш био је у потпуном распадању, тако да се није могло утврдити узрок смрти. Власти ће донети одлуку о томе, да ли ће се извршити ексхумација леша, а потом ће се решавати о молби несрећне матере, да се мртво тело детета пренесе у Мађарску.

Општински благајник у Кузмину оптужен за проневеру

Сремска Митровица, 3 августа. — Шеф пореске управе из Сремске Митровице обавио је још пре два месеца преглед у општинској благајни у Кузмину. Он је наишао на потпуно празну касу. Према благајничким књигама и признаницама, у каси је требало да буде још 40.000 динара готовине. У исто време је и управа Петроварадинске имовне општине поднела пријаву против општинског благајника у Кузмину, Дамјана Бурдеље. Она га је оптужила да је проневерио неки новац у вези са оштетом за мраз.

У међувремену, после прегледа општинске касе од стране шефа пореске управе, Бурдеља је од својих пријатеља позајмио извесну већу суму новаца и вратио тај новац у општинску благајну. Мислио је да ће тиме своју проневеру заташкати. Приликом поновног прегледа општинске касе у Кузмину, која је недавно обављена, утврђено је да из касе ипак фале још 20.000 динара. Бурдеља је одмах суспендован, а против њега је покренут поступак због проневере. За вршиоца дужности општинског благајника у Кузмину сада је постављен општински писар г. Стеван Влаовац.

—о—

Неуспела филмска ноћна трка за непознатим крадљивцем

Јутрос око 2 часова, после поноћи, стражар на линији у Сремској улици приметио је једно сумњиво лице, које је на леђима носило џак пун ствари. Стражар га је позвао да се легитимише. Непознати човек се међутим, није одазвао позиву стражара, већ је почео да бежи. Настала је права филмска трка за сумњивим човеком у којој су учествовали и неки грађани, који су се моментано налазили на улици.

Непознати човек најзад је, ипак успео да побегне. Гонioци су изгубили његов траг у једној мрачној улици. У џаку, коју је бацио за време бекства, пронађене су разне ствари: ципеле, жилети, пудер итд.

Постоји вероватноћа да је непознати до ових ствари дошао путем крађе. Извиђаји се воде.

—о—

† Смиљана Момировић-Иванић

У своме стану, у улици Петра Кочића 10, синоћ је преминула Смиљана поч. др. Стевана Момировића рођ. Иванић, у својој 73-ћој години. Покојница је потицала из веома угледне србобранске породице Иванића. Њен отац поч. Стеван Иванић је у своје време био сирочадски отац у Србобрану. Као супруга пароха, који је свој свештенички позив кроз дуги низ година вршио у Старом Сивцу, Стапару и другим бачким селима, она је уживала код свију парохијана велики углед и симпатије. У последње време поч. Смиљана Момировић је била тешко болесна, али се до последњег тренутка добро држала и била ведра, освајајући опште симпатије своје околине. Била је жена велике интелигенције, отмених манира и примерна супруга и мајка.

Покојницу оплакују београдски лекар г. др. Душан Момировић, г. др. Веља Момировић, сремски начелник из Суботице и г. Милан Момировић, општински бележник у Војнићеву. Г. др. Веља Момировић је био у своје време велики капетан у Новом Саду, а функционирао је и као први вршилац дужности управника полиције у седишту Дунавске бановине, када је општинска полиција прешла у државне руке. Био је једно време и шеф кабинета бана Дунавске бановине, а спада у ред најспособнијих правника и најспремнијих административних чиновника.

Посмртни остаци поч. Смиљане Момировић биће сахрањени данас по подне у 5 часова из капела на Алмашком гробљу.

Вест о смрти ове угледне и веома симпатичне старице изазвала је не само код многобројне родбине, него и код њених многих пријатеља и познаника дубоко и искрено саучешће.

Крваво обрачунавање суседа у Суботици

Суботица, 3 августа. — Мењхерт Марки и Јован Бордаш, са станом у Пожаревачкој улици, већ годину дана живели су у завади. Јуче су се у дворишту опет посвађали и том приликом је Марки ножем налетео на Бордаша. Овај се бранио једним оловним ужетом, Наишла је и гђа Марки, која је хтела да измири завађене мушкарце. Бордаш је оловним ужетом снажно ударио гђу Марки по глави, тако да се она онесвешћена срушила на земљу. Кад је то видео муж повређене жене, он је свој нож зарио у груди Бордашеве. Гђа Марки и Бордаш су пренети у болницу. Власти су повеле поступак.

—о—

Вршалица отсекла ногу младој раденици

Владимировац, 3 августа. — Јуче настрадала је Розалија Бене, стара 18 година, родом из Вршца. Она је била запослена као раденица на вршалици г. Аћима Пода из Владимировца. Розалија је несрећним случајем упала у кош дреш-машине, те јој је овај отсекао ногу нешто више доњег зглавка. Прва помоћ јој је одмах од особља машине учињена. Али, да несрећа буде још већа, општински лекар г. др. Димиреску, који је иначе једини лекар у месту, био је на путу у Алибунару.

Иако је било од власника вршалице све учињено, да се добави лекар, он је са мањим закашњењем стигао из Алибунара и несрећну девојку брзо аутом пренео у београдску Државну болницу. Има наде да ће се Розалија спасти.

Хоргошки општински чиновник мучки нападнут ножевима

Хоргош, 3 августа. — Крваво напад је извршен у центру општине. Злогласни сеоски кавгација Ернест Радић и његов друг Стеван Садека мучки су напали општинског чиновника г. Теодоровића. Они су га изболи ножем по лицу и грудима. Г. Теодоровић је једва успео да се после претрпљених повреда довуче до општинске зграде где је затражио помоћ. После овог кукавичког напада, брутални изазивачи крвопролића су побегли.

Садека је доцније ухапшен, а Радић се још крије. Тешко повређеном г. Теодоровићу указана је лекарска помоћ. Његов живот није у опасности.

—о—

Самоубиство у сомборском Дому стараца

Сомбор, 3 августа. — У Дому стараца, који се налази у улици Краља Петра, извршила је самоубиство вешањем становница Дома педесетогодишња Борбала Равас, из Српског Милетића. Она је у последње време била смештена у душевном одељењу Дома. Живот је себи одузела вероватно у јаком наступу лудила. **(Дан).**

—о—

Пијани радник доспео под точкове воза

Хоргош, 3 августа. — Воз који је ноћу долазио из Старе Кањиже прегазио је железничког радника Светозара Стојанова. Утврђено је да је он у тешком пијаном стању ишао по шинама и није чуо воз који му је иза леђа долазио. Точкови локомотиве су скоро потпуно измрвили тело пијаног радника. Његов леш је пронађен тек изјутра.

Непознато лице разбило прозоре на кући србобранског лекара

Србобран, 3 августа. — Прошле ноћи непознати човек разбио је све прозоре на кући овдашњег лекара г. др. Бруна Фекетеа. Пролазници су приметили једног мушкарца који је брзим корацима пришао кући др. Фекетеа и почео са дебелим штапом редом да разбија прозоре. Сам лекар је био још будан и истрчао на улицу да ухвати тога човека. Непознати је у међувремену успео да умакне. Жандарми који су одмах изишли на лице места, нашли су један бицикл прислоњен уз суседну кућу од лекареве.

Мало доцније, жандармерији се пријавио берберин Илија Дињашки и саопштио, да му је неко синоћ украо бицикл. Пошто ово своје тврђење није могао да докаже, а за нађени бицикл је утврђено да је својина Дињашког, берберин је ухапшен. Г. др. Фекете је изјавио да не зна да има неког непријатеља у Србобрану и да му је необјашњиво зашто су његови прозори разбијени.

Летовалиште подматка Црвеног крста у Аранђеловцу

У парку Аранђеловачке бање привукла ми је пажњу једна група девојчица. Имале су барјачиће Црвеног крста. Управо су отишле на извор киселе воде. Када су се напиле лековите воде, упутиле су се на игралиште. Настала је весела игра и забава.

Дознадох, да су то ученице нижих разреда средњих школа Дунавске бановине, чланице подмлатка Црвеног крста, које летују у Аранђеловцу. Смештене су у новом Соколском дому и већину времена проводе у бањском парку и излетима у околним шумама.

Има их свега 40, под надзором две искусне наставнице. Искупљене су у дивном планинском месту из свих крајева Дунавске бановине.

Живи се по утврђеном кућевном реду, како би се током четири недеље, колико ће летовање трајати, потпуно освежиле и ојачале и упознале међу собом и заволеле колевку нашег Првог Устанка.

Прво су посетиле Орашац, где је отпочео Устанак и изабран за народног вожда неумрли Карађорђе. Где је извршен избор вожда, подиже се сада дивна Спомен-школа, у којој летује до 70 основаца, чланова подмлатка Црвеног крста. Цео дан провело се у шетњи, у разгледању околине, а нарочито Марићевића потока, где су одржани састанци пред организовање Првог Устанка. Посетиле су цркву у Буковику, где су народни прваци положили заклетву, да ће верно и истрајно помагати свога вожда. Сада се увелико спремају да посете Опленац и да се поклоне сенима великих Карађорђевића.

Деца су дошла у Аранђеловац 14 јула и већ за ово кратко време знатно су се изменила. Сви изгледају много боље. Храна им је изврсна, а нарочито им прија боравак у бањском парку.

Ово је прво летовалиште ученица средњих школа — чланица подмлатка Црвеног крста Дунавске бановине и како смо чули идуће године ће настојати да у овом лепом и историскком крају летују ученице почев од јуна до септембра и то у много већем броју него сада.

Гост из бање

—o—

СТАРО-КАЊИШКЕ ПИЈАЧНЕ ЦЕНЕ

Стара Кањижа, 3 августа. — На овдашњој пијаци су владале прилично умерене цене. То се може објаснити јачаним довозом разних намирница. Пшеница 150—155, зоб 122, кукуруз 115—120, пасуљ 200, мекиње 105, свињска маст 14, пар пилића 10—15 динара. На зеленој пијаци цене су се овако креирале: краставци 10 комада за динар, боранија 3 динара, диње почев од 3, бундеве 2, јабуке 4, ринглови 8, шљиве 2 динара. **(Дан).**

С Л О Б О Д Н А Т Р И Б И Н А

Омладина и њени идеали

У времену као што је наше данашње, врло је тешко говорити о неким идеалима. Људи су, живећи већ дуги низ година једним, може се рећи, потпуно механичким животом, такорећи, сасвим заборавили на ону праву духовну културу из које се и рађају идеали. Материјална култура, међутим, има своје потпуно засебне и сасвим друге путеве, на којима се човек све мање и мање може да сусреће са идеалима.

А запитајмо се: какви су идеали данашње омладине? У чему се они заправо састоје и шта би се све могло постићи њиховим евентуалним остварењем? И, најзад, ако већ данашња омладина и има неке своје изграђене идеале, ако она, дакле, зна шта хоће, да ли су ти њени идеали остварљиви? А да ли су они и од истинске користи за целу људску заједницу? Јер прави идеали сваке здраве и напредне омладине, ма у којој то нацији и средини било, морају у првом реду почивати на онаквим принципима, који су од опште вредности. Данас то већ нужно захтева прави дух времена који је на помолу и који — баш с обзиром на прилике које владају у свету — мора бити далеко од свега оног што носи појединачно, покрајински-политичко, шовинистичко, и ко зна још какво све друго обележје.

То су она права и никад незастарела човечанска питања, која треба поставити пред душу данашњег омладинца! Могло би се рећи овако: Без сасвим објективних и скроз пречишћених одговора на тако постављена питања, уопште се и не би могло говорити о неким идеалима омладине. Зашто? — Зато што је свака омладина доиста народна узданица и што увек изнова и изнова на млађима свет остаје. Омладина би, дакле, требало да буде она права со земљи.

Онакав рад, међутим, који се стално своди само на неко празно и тричаво критиковање других, не указујући при том никада на праве и конкретне путеве који су свима од користи, — не води ничему. И Шопенхауер је још рекао: „Морал је лако проповедати, но тешко га је основати у људским душама". У моралности се рађају и идеали. Али до праве моралности и није могуће доћи само тако што ћемо је пасивно очекивати. Моралност се постизава једино путем активног и свесрдног рада на самом себи. Јер ни од кога се као са неким правом не може очекивати да у души другога човека засади морална схватања и осећања, а без самог учешћа тога човека. То сваки човек сам на себи мора изводити. Утолико управо и јесте тачна она мудра изрека која каже: „Свако је ковач своје среће!" Неко други може да нам да само потстрека за све оно што је добро и корисно, али то још није разлог да ћемо ми у неком пасивном очекивању моћи доживети и плодове тога доброг пострека. Те плодове ми лично тек морамо изградити и извојштити их за себе, само својим личним и активним радом. Морамо, дакле, радити на сопственом самообразовању. Но не радимо ли тако, тада морамо редовно пасти под непосредни утицај оних других који су према томе, не само мисаоно него и осећајно и вољно, много јачи од нас. Такво стање назива се сугестијом или наметањем туђе свести које оне друге никада неће одвести на добре путеве. То је онај тако звани „дириговани" систем живота који се онда, мало по мало, испољава на свима странама људске делатности, у једном скроз негативном смислу. Али то је у исто време и нешто најнедостојније сваког људског бића, обдареног, иначе, умним способностима.

Али данас када је човек у своме јасном и будном свешћу може да прозре овакве ствари, то се никако не би смело догађати. А нарочито је потребно да то увиди омладина, која је уистини узданица свакога народа. Омладина треба да увиди да је у свету покретач свега било то добро или зло, само људска свест у којој су садржане: мисли, осећања и воља. У свету не владају физичке снаге, него снаге свести. Постоји, стварно, борба идеја, а физичке снаге долазе тек на друго место.

А баш с обзиром на све ове тешке последице, које су као лоши плодови мрачних идеја из ранијих векова, једном убачене у наш данашњи живот њиме и овладале, — омладина би требало да, са становишта заједнице, унесе други дух и друго расположење међу људе. Она би требало да, својим још здравим и неискваренним снагама, на време паралише све оно што је нездраво и по заједницу штетно, ма у ком виду. Јер треба једном, ипак, увидети да је заједница важна, а да све остало може да дође у ред већ и само по себи. И ма колико се овоме противно доказивало, сви ми видимо да уколико је дух неке заједнице несигурнији и колебљивији, утолико онда и сваки појединац мора све више да пати и страда.

Истински идеали не могу бити никада неко лично и искључиво право појединаца, на које би се имало стицати „патенти", него су они општа људска својина. Према томе и свака права омладина мора тежити само за оним и онаквим остваривањем идеала, који ће бити од сигурне користи свима људима. А то је онда већ нешто много више од оног непрестаног надмудривања и негативног критиковања свега и свачега, па, чак, често пута и негирања самог себе.

И. Ш.

—o—

НОВОСАДСКИ КАПЕЛАН НАИМЕНОВАН ЗА НОВОГ ЖУПНИКА У КУЦУРИ

Суботица, 3 августа. — Недавно је у Куцури преминуо тамошњи жупник Јулије Рогинер. Приликом путовања возом умро је напрасно. На његово место је сада бискуп г. Лајчо Будановић поставио новосадског капелана г. Јакова Влаховића. **(Дан).**

—o—

УСПЕЛО ДРУГАРСКО ВЕЧЕ ОФИЦИРА СЕНЋАНСКОГ ГАРНИЗОНА

Сента, 3 августа. — Официрски кор и Удружење резервних официра приредили су другарско вече, које је успело и протекло у најбољем расположењу. Чист приход ове приредбе намењен је Војном санаторијуму за лечење туберкулозних. **(Дан).**

ПОЖАР У НОВИМ ШОВАМА

Нове Шове, 3 августа. — Јуче се појавио пожар у дворишту Филипа Мора. Упалила се камара сламе. Пожар се проширио и на камару Јакова Халера, комшије Мора. Укупна штета износи око 10.000 динара. Истрагом је утврђено да је до пожара дошло због тога јер је слама била мокра садевена, па се упарила и упалила. **(Дан).**

Посл. бр. Рз. 756/1938

ПРОГЛАС

У извршној ствари Савин Марине р. Хоманов из Ивоша оврховодитеља, против Савин Васике из Бочара овршеника, ради 7.500 дин. главнице и прип., дозвола и услови дражбе постали су правомоћни, услед чега суд у смислу § 133 Гп. **одређује дражбено рочиште за дан 5 септембра 1938 год. у 9 часова пре подне у званичним просторијама општине Бочар ради обаве дражбе.**

1) 1/12 дела некретнине уведене у земљ. књ. записнику општине Бочар бр. 1221 под А. крст 2 ред. бр. и 1326/1-5/115 парц. бр. ораница у Дугачкој Бари (Буџаку) у површини од 562 кв. хв. чија је вредност утврђена са 291 дин.; 2) 1/12 дела некретнине уведене у земљ. књ. записнику бр. 1585 под А. крст 2 ред. бр. и 1326/1-5/114/а/4 парц. бр. ораница у Дугачкој Бари (Буџаку) у површини од 105 кв. хв., чија је вредност утврђена 55 дин.; 3) 1/12 дела некретнине уписане у истом земљ. књ. записнику под А. крст 3 ред. бр. и 1326/1-5/114/б/4 парц. бр., ораница у Дугачкој Бари (Буџаку) у површини од 365 кв. хв., чија је вредност утврђена са 190 дин.; 4) 1/12 дела некретнине уведене у истом земљ. књ. записнику под А. крст 4, ред. бр. и 1326/1-5/114/ц/4 парц. бр., ораница у Дугачкој Бари (Буџаку) у површини од 136 кв. хв. чија је вредност утврђена са 71 дин.; 5) 1/6 дела некретнине уведене у Бочарском земљ. књ. записнику бр. 1302 под А. I. 1-4 ред. бр. и 1422/3, 1649/1, 1787/2 и 1943/1 парц. бр. ораница у Валову и Песку у укупној земљишно-књижној површини од 3 јут. 335 кв. хв., чија је вредност утврђена са 4010 динара.

Најнижа прихватљива понуда горње некретнине је:

под 1) 194 (стодеведесетчетири) дин.;
под 2) 37 (тридесетседам) динара;
под 3) 127 (стодвадесетседам) дин.;
под 4) 48 (четрдесетосам) динара;
под 5) 2674 (двехиљадешестоседамдесетчетири) динара.

Они који желе учествовати у дражби дужни су у руке судског извршитеља положити у име кауције 10% утврђене вредности некретнине у готовом новцу или у вредносним папирима чији се курс има рачунати према наређењу Мин. фин. од 11 маја 1932 бр. II 55644.

Дражбени услови и исправе које се односе на земљиште могу се погледати код овог суда соба бр. 43 за време званичних часова.

Земљишнокњижни суд у Великој Кикинди, 30 јуна 1938 год.

В. Гранић, с. р. судија.

СПОРТ

У Старом Бечеју

ГРАЂАНСКИ - КАРАЂОРЂЕ (Н. Сад) 3:2 (1:1)

Стари Бечеј, 3 августа. — Прворазредни клуб Сип-а Грађански имао је за противника одлични другоразредни клуб „Карађорђе" из Новог Сада. Борба је била равноправна, лепа, оштра и са доста занимљивих ситуација пред једним и другим голом. Грађански је као искуснији тим заслужено победио. Новосађани су показали свеж ногомет и лепо футбалско знање. Голове су дали Милованов, Петровић и Аларгић за Грађански а Савић два за госте. Судија г. Лозанов, врло добар.

У КОВАЧИЦИ

Славија - Стефаник (Ст. Пазова) 3:2 (3:0)

Ковачица, 3 августа. — Гости су својом игром потпуно разочарали присутне, који су очекивали једну лепу и пријатељску борбу. Међутим игра је била фер свега 20 минута, када је Славија успела да поведе са 3:0, затим су гости — да би поправили резултат — почели са грубим налетима и фауловима, што су касније и домаћи прихватили, тако да се утакмица завршила бурним негодовањем и звиждањем публике, која је била разочарана слабом игром и грубостима гостију.

Кривицу до овога носи и судија г. Мирковић из Петровграда, који је дозвољавао и најгрубље налете не кажњавајући их.

Код гостију једини дисциплиновани играчи били су Керстинг и Швехлак, док су код домаћих били добри Биреш, Бобар и Бапка.

Голове су дали Очавај и Медвеђ за госте, а за Славију Бобош, Бапка и Бобар.

УТАКМИЦА У АДИ

С. к. Раднички - С. к. Слога (Ст. Кањижа) 4:2 (0:1)

Ада, 3 августа. — Најзад после дужег летњег одмора, одиграна је горња пријатељска утакмица 31 јула пред лепим бројем гледалаца. Што се тиче игре нимало није била интересантна због грубости домаћих, тако да је судија био приморан да искључи два играча домаћих.

Прво полувреме протекло је уз надмоћност гостију, који су играли врло лепо и без грубости, тако да су и водили са 1:0.

У другом полувремену домаћи почињу са грубошћу тако да судија одмах искључује десног халфа Радничког Шаблатуру. Па и после овог случаја, домаћи играју до краја грубо.

Код гостију добро су игра'ли, голман, оба бека, десно крило и центар-фор Бакалић. Код домаћих сви подједнаки осим десног крила Валојије који је био најбољи играч на терену, и за кога је штета што игра у овом тиму.

Судија г. Терзин, слаб и без ауторитета. **Д. Ј.**

Турнеја ађанских спортиска чамцем низ Тису

Ада, 3 августа. — У петак 12 августа полазе на турнеју чамцем Ађани, већим делом соколи и активни играчи, који ће одиграти 4 утакмице и то: у Новом Кневжевцу са с. к. Обилићем, у Ст. Кањижи са с. к. Слогом, у Крстуру са с. к. Јединством и четврту у Хоргошу или Мартоношу. На пут ће поћи 15 чланова, под вођством г. Душана Јаковљевића и г. Божидара Шимуновића, трговца. На турнеји ће се задржати пуних 20 дана и то од 12 августа до 2 септембра. **Д. Ј.**

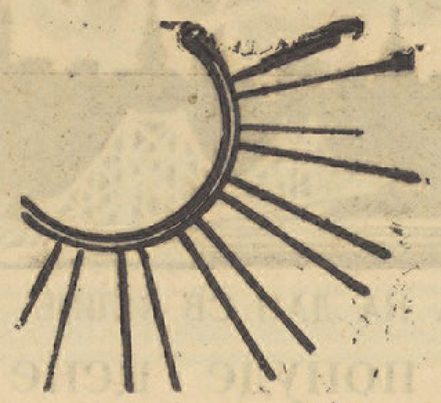

ОМЛАДИНА СЕ НЕ МОЖЕ ОДРЕЋИ МОЈЕ ПОМОЋИ!

Баш за здравље Вашег детета сунце је неопходно. Али за нежну дечју кожу оно може бити опасно. Зато треба пре тога натрљати цело тело Nivea кремом или уљем. Тиме се ојача младо кожно ткиво, кожа поцрни брзо и уједначено, а опасност пламењаче се умањи. Трљањем ће те заштитити малишане и од назеба.

У НЕДЕЉУ, 7 АВГУСТА, НА И ГРАЛИШТУ НАКА

Футбалска репрезентација Осека игра у Новом Саду

У недељу, 7 о. м., на игралишту Нака, у међуградском сусрету састаће се футбалске репрезентације Новог Сада и Осијека, у борби за Северни куп. Прошле године у Осијеку новосадска репрезентација однела је победу са минималним резултатом од 1:0.

Репрезентација Осијека биће састављена, углавном, од играча Славије, а новосадски тим сачињавају већим делом играчи Војводине. На овој утакмици, дакле, пружиће се прилика да се покаже хегемонија једног од ова два града, поготово после неуспеха Војводине и Славије у такмичењу за улазак у Националну лигу.

Изабраници Новог Сада приказали су у недељу одличну игру, нарочито у навали. Њихова недељна партија доказује да се играчи новосадских клубова налазе у доброј форми. Ипак би требало учинити извесне примене у ужој одбрани увођењем Мајтана на место Силађија, а исто тако и довођењем ненадмашног Божића у халфлинију. Са таквим саставом новосадски љубитељи футбалске игре могли би мирно очекивати недељну утакмицу, уверени да ће њихови љубимци однети једну сигурну и убедљиву победу.

Осијечка репрезентација наступиће у најбољем саставу. То значи, да ће Осијечани свакако располагати са врло јаким тимом. На овој утакмици доказаће се да ли је Славија заслужено елиминисала Војводину или не, јер ће се недељна водити под нормални психолошким околностима, без нервозе и непотребног узрујавања.

Утакмица ће бити одиграна на игралишту Нака, а почетак је тачно у 5.15 часова после подне.

У Великој Кикинди

„Слога" - Петровград Б 5:2 (2:1)

Велика Кикинда, 3 августа. — На игралишту „Слоге" одиграна је футбалска утакмица између „Слоге" и б. репрезентације Петровграда, која се после врло слабе и скроз неинтересантне игре завршио заслуженом победом Слоге, са резултатом 5:2 (2:1).

Приказани футбал био је веома слаб. На моменте Слога је показивала лепше и искусније потезе, и заслужено је победила. Разлика од три гола, показује праву вредност између противника. Слога је могла дати још који гол али је фор подбацио, исувише комбиновао и пропустио неколико повољних ситуација. Петровград је врло слабо играо, у првом полувремену је држао игру отворену, док се у другом потпуно изгубио. Голови су пали овим редом у 10 м. Јакаб је додао Недељковом, овај продужује Алту који са 16 метара даје гол 1:0 за Слогу. Тек у 36 м. Петровград изједначује; после лепе комбинације десне стране навале полудесно је убацио поред голмана 1:1. Затим једна брза навала Слоге. Ствара се критична ситуација пред голом Петровграда, и леви халф Петровграда убацује у сопствену мрежу 2:1 за Слогу. Са овим резултатом отишло се на одмор.

У другом полувремену Слога наваљује и у 5 м. после красног центаршута Живића, Путник главом даје гол 3:1, у 10 м. Живић је лепо пронео и бацио високо пред гол; Недељков дочекује и из врло тешке позиције, главом неодољиво смешта 4:1. У 15 м. Алт соло продире и, са 10 м. окида неодбрањиво 5:1 за Слогу. Петровграду прети катастрофа, упиње сву снагу да смањи резултат, после једне навале у 35 м. десно крило центрира, лево крило дочекује и дропкиком убацује у гол: 5:2 за Слогу. После овога гола игра је још слабија, публика незадовољна напушта игралиште. Ускоро крај ове незанимљиве утакмице. Код победника добру партију су дали Думитров на голу, Јакаб у халфлинији и у навали крила Живић и Шаш. Код Петровграда леви бек, центархалф, десно крило и лева полутка. Судио је г. Тапавички, добро.

М. Остојић

—о—

У Пашићеву

Трговачки (Н.С.)-Обилић 3:3 (3:1)

Пашићево, 1 августа. — Јучерашња пријатељска утакмица између Обилића и Трговачког из Новог Сада завршена је нерешено 3:3. До одмора су гости водили са 3:1, али је Обилић у другом полувремену изједначио. Судио је врло добро г. Светозар Петровић из Новог Сада.

МАЛИ ОГЛАСИ

ЈОРГАНЏИЈА
Миша Милићев, Краља Петра II бр. 48 израђује и прерађује све врсте јоргана и душеке добро и јевтино. (2203)

ИЗДАЈЕ СЕ
од 1 новембра 1938 године досадашњи локал Љубљанске кредитне банке. Интересенти нека се обрате на адвокатску канцеларију **др. Адамовића.** (2254)

КЊИГОВОЂА
билансиста, дугогодишњом праксом, српски, немачки и мађарски дописник нуди се. Адреса у администрацији листа. (2241)

ПРОДАЈЕ СЕ КУЋА
за ренту у центру Новог Сада за готових 250.000 и да се прими дуг Хипотекарне банке 70.000 дин. Годишња рента 42.000 дин. За појединости упитати администрацију листа. (2248)

Даме
Трајне таласе, фризуре по моди, бојење косе вршите
у салону ШАГ
Нова адреса: Илије Огњановића 16, иза угла Танурџићеве палате. (1618)

ПЛАЦЕВЕ
близу улица Кисачке и Николе Тесле, (чиновницима на отплату), красан плац код моста Кр. Томислава, друге плацеве, куће, палате и земље посредује купопродају **„Домовина", посреднички биро, Нови Сад, Милетићева 26.** (2306)

НОВОСАДСКИ ЖИВОТ

КРОЗ НОВИ САД

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. **Музеј Матице српске** отворен од 11—12 часова.

•

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ
Од 30 јула до 5 августа

Апотека Илин Мр. Душана, Вилзонов трг бр. 4. Телефон 24-45.

Апотека Машић Мр. Николе, Темеринска ул. бр. 2. Телефон 22-91.

Апотека Насл. Жигровића, Петроварадин.

•

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА
„Књаз Милош" Ш. Д. Б. НОВИ САД, Трифковићев трг 3/I. Телефон 20-20 и 32-42 — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ПЕТРОВГРАД: Телефон 169.

—o—

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 3 августа 1938

У берзанском промету закључено је данас:

ПШЕНИЦА: Бачка нова 78 2 од сто к. д. 146—150, банатска нова 78 2 од сто к. д. 146—152, потиска нова 78 2 од сто к. д. 152—159, сремска нова 78 2 од сто к. д. 145 149, славонска нова 78 2 од сто к. д. 145—149.

ЈЕЧАМ: бачки и сремски нови 64-65 130-135.

ЗОБ: бачка и сремска 114—116, нова 78 2 од сто к. д. 147—149. славонски 115—117,

КУКУРУЗ: бачки и сремски к. д. 123—125, банатски к. д. 120—122.

БРАШНО: 0гг и 0г бачко и банатско ново 255—265, број 2 235—245, број 5 215—225, број 6 195 205, број 7 165—175, број 7 и по 125—130, број 8 110—115, 0гг и 0г сремско и славонско ново 250—260, број 2 230—240, број 5 210 220, број 6 190—200, број 7 160—170, број 7 и по 125—130, број 8 110—115.

МЕКИЊЕ: бачке, сремске и банатско ново 92.50—97.50.

МАСТ: у кантама по 25 кг бруто за нето 1250—1275.

ТЕНДЕНЦИЈА: непромењена.
ПРОМЕТ: средњи.

—o—

НОВОСАДСКИ ЕПИГРАМИ

О, та мода!

По најновијој париској моди, жене носе младеж не само на лицу, већ и на — нози. (Новинска вест).

Нове моде жене снују
— Боже им помози!—
Сад већ младеж прилепљују
Ето, и на — нози.

Муж наш многи сад се једи
Што се мода таква створи:
„Шта на нози младеж вреди
Кад јој нога — оматори...

Аб.

РЕКОРДНА ПИЈАЦА НА ДАН СВ. ИЛИЈЕ

Упркос велике понуде цене на свима пијацама биле су превисоке

Цена патлиџану пала на 75 пара

На дан Светог Илије Громовника, у нашим крајевима ратарски свет обуставља рад и тај дан се слави без обзира на веру и народност, као велики празник. Тога дана су пијаце у већим нашим градовима веома живе. Сељаци долазе не само да продају, него и да купују потребне ствари за јесен. Због тога у неким крајевима Св. Илија се сматра као „први јесењи светац".

Новосадске пијаце биле су јуче необично живе. Ова је била можда најјача пијаца ове године. То се једино. на жалост, не односи на сточарску пијацу, која је због слинавке и шапи још увек затворена.

Као најинтересантнији догађај на нашој зеленој пијаци треба забележити пад цена патлиџана. Због огромног довоза и понуде (било је око 3—4 вагона), цена патлиџану је пала са 1 и по до 2 динара, на 0.75 динара. Паприке је било на јучерашњој пијаци такође веома много. Бабуре су се продавале 7—8 динара по 100 комада, а обичне 5 до 6 динара по 100 комада. Цена кромпира је била 80—90 пара динарских, а црни лук продавао се 2—3 динара по килограму.

Публика се жали да диње ове године нису довољно слатке. Цена им је 3—4 динара по комаду. Лубеница има такође веома много. Међутим, констатовано је да неки продавци доносе на пијацу зелене лубенице. С обзиром на то да су се појавили на новосадској пијаци експортери (из Чехословачке), томе би требало стати на пут, јер то шкоди добром гласу наших баштована који су до сада, уживали најлепши глас у иноземству.

Лубенице се продају на пијаци по 2—2 и по динара. Експортери за Чехословачку их купују по 40 до 50 пара динарских. Јуче је купљено за експорт око 18—20 кола.

Грожђа има веома много. Могло би се казати да је пијаца пуна грожђа. За сада, као што је позна то, продају се рано грожђе т. зв. „Чабаћенђе". Ова сорта не долази у обзир за експорт, јер не може да издржи транспорт. „Племенка" је сорта која се експортира из наших крајева у веома великој количини. Она ће се појавити тек после 14 дана.

Довоз грожђа, као што смо рекли, био је веома велики на дан Св. Илије. Довезло се око 4000 до 5000 килограма робе на пијацу. Купци су били трговци из наших великих вароши: Београд, Суботица, Загреб, Љубљана итд. Трговци су плаћали, према квалитету 3—4 динара.

Бресака је било тако исто врло много. Брескве су ове године необично лепе и продавале су се по 4—6 динара по килограму. Цена јабука је 2 и по до 3, крушака од 5 динара па на горе.

Цена стоке, за време забране довоза на пијацу није изложена великим променама. За говедину се плаћа 4 и по до 5 и по динара по килограму живе ваге, за свиње 7 и по до 8 а за телад 7—8 динара по килограму живе ваге.

На живинској пијаци влада необично велика скупоћа. Када смо се распитивали за разлог, сазнали смо да и међу живином влада болест и многа живина је до сада изгинула. Пилићи за печење су нарочито скупи, пар кошта око 30 динара. Кљукане гуске и патке продају се по 10—11 динара по килограму, а некљукане гуске, пар од 7—8 килограма, по 50 динара, а патке, некљукане, по тежини и величини 28 до 30 динара по пару.

Како се из нашег извештаја види, поред велике понуде на свим новосадским пијацама, цене су ипак превисоке.

—o—

Аутомобил налетео на пролазника на мосту Краљевића Томислава

Јуче је на мосту Краљевића Томислава дошло до саобраћајне несреће, којом приликом је Ђура Фелка претрпео теже повреде по читавом телу. Ова несрећа се десила око 18 часова.

Луксузни аутомобил 2099, којим је управљао Фрања Боби, хтео је да обиђе једна сељачка кола, и тада је налетео на Ђуру, који је управо у том моменту прелазио моста на другу страну. Он је пренет у Државну болницу.

РАДЕНСКА ЛЕКОВИТА БАЊА

лечи са добрим успехом болести срца, бубрега, живаца, нервозу, стомак, јетра, женске катаре, полне сметње, унутарње жлезде.
Ако болујете од које од тих болести или уопште посећујете бање, тражите наш проспект у којем имате и многе корисне упуте за здравље.

УПРАВА РАДЕНСКЕ ЛЕКОВИТЕ БАЊЕ
СЛАТИНА РАДЕНЦИ
ДИРЕКТАН ВАГОН ЗА БАЊУ РАДЕНЦИ ПОЛАЗИ ИЗ ЗАГРЕБА 7·55 И ДОЛАЗИ У РАДЕНЦЕ 14·42.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Распоред певачких хорова. У недељу 7 августа о. г. у Саборној цркви пој хор Српског занатлиског певачког друштва „Невен"; у Алмашкој цркви Ратарско црквено певачко друштво; у Успенској цркви Стеван Иванчевић са средњошколцима; у Николајевској цркви Руско црквено певачко друштво „Григориев"; у Капели у Петроварадину Руско-русинско православно црквено певачко друштво „Зарја."

Пожар је избио јуче око 19 часова на Клиси, на гумну ратара Паје Јовановића, који је после кратког времена локализован и угушен. Пожар је настао услед непажње приликом руковања са вршалицом.

Један војнички камион јуче после подне у Темеринској улици налетео је на једног бициклисту, који је лако повређен. Бицикл је потпуно уништен. Кривица је, како је истрагом утврђено, до самог бициклисте.

Пореска управа за град Нови Сад издаваће уверења о висини пореза родитеља и ученика ради наплате школарине почев од 1 августа о. г. Позивају се заинтересовани да потребна им уверења раније, током месеца августа, затраже, јер пред почетак уписа у школе навала за уверења је велика, те молитељи неће моћи добити уверења истог дана по предаји молбе.

ЂАКЕ ПАЛЕ НА ПРИЈЕМНОМ ИСПИТУ спремамо без губитка године. Упитати у Педагошком заводу, Железничка 7, тел. 30-42.

У интернату „Друштва Ђачки Дом" у Осијеку има само још неколико празних места за ученике средњих школа. Моле се стога родитељи, који желе сместити своје синове у интернат, да што пре резервирају места. Ученици, који станују у „Ђачком Дому" могу полазити све осјечке средње школе без обзира на то, из које су бановине. Увјети боравка у интернату су веома повољни, а цене умерене. Поближе упуте даје „Друштво Ђачки Дом" у Осијеку, Загребачка улица 5.

ФОТО-АМАТЕРИ!
свеже и јефтине рол-филмове можете добити у ФОТО-СТУДИУ „РОЈАЛ", Трг Ослобођења 2.

Др. Ђорђе Огњановић, асистент унутрашњег одељења Државне болнице, специјалиста за унутрашње болести вратио се са отсуства и почиње од 1 августа поново да прима болеснике од 11—12 пре и 2—4 по подне. Краља Александра бр. 10/I. Телефон **34-10.**

Веридба. Гђица **Сојка Субаков** и г. **Сава К. Мудрински,** Србобран, верени.

—o—

СИТНЕ КРАЂЕ

Гђа Злата Бразој, домаћица, пријавила је управи полиције крађу ствари у вредности од 700 динара.

Извршена је крађа у стану гђе Ангелине Мољац, одакле су непознати крадљивци однели златнике у вредности од 800 динара.

Гђа Мила Кузмановић пријавила је полицији крађу у износу од 500 динара.

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, Ст. Брановачког 11. — Власник за ДАН к. д. СВЕТОЗАР ЋИВАНОВИЋ, Јована Бошковића 1
Штампа „Дан" к. д., штампарско предузеће, Краља Александра ул. 7.